

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

CE SE SCHIMBĂ ÎN CURRICULUM?

ȘTIINȚE

Învățământ PRIMAR ȘI GIMNAZIAL (CLASELE I-V)

Prezentare succintă a proiectului Curriculumului 2026
Material pentru consultări publice

Chișinău, 2026

1. ARGUMENT

Documentul explică într-un limbaj accesibil ce se păstrează, ce se schimbă și cum se vor reflecta schimbările la lecție. Acesta compară proiectul Curriculumului 2026 cu ediția din 2018 și nu înlocuiește textul integral al Curriculumului.

• Ce s-a schimbat?

- 1. Asigurarea continuității curriculare între treptele de învățământ: educația timpurie și învățământul primar**
- 2. Integrarea explicită a dimensiunilor valorice, transversale și interdisciplinare**
- 3. Restructurarea competențelor specifice și reducerea numărului de unități de competență**
- 4. Descongestionarea conținuturilor curriculare prin selectarea, esențializarea și reorganizarea acestora**
- 5. Reorganizarea, extinderea și actualizarea conținuturilor curriculare**
- 6. Rezultatele învățării**

• Ce s-a păstrat?

- Orientarea curriculumului spre formarea competențelor
- Caracterul integrat al disciplinei Științe
- Continuitatea și progresia în formarea achizițiilor elevilor
- Învățarea bazată pe explorare și investigare
- Corelarea cunoașterii științifice cu experiența cotidiană a elevului
- Dimensiunea formativ-valorică a disciplinei
- Valorificarea activităților practice și a produselor școlare
- Arhitectura curriculară și componentele de bază ale curriculumului

2. Schimbări esențiale

1. ASIGURAREA CONTINUITĂȚII CURRICULARE ÎNTRE TREPTLE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: EDUCAȚIA TIMPURIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Nou

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• Disciplina școlară Științe se studia din clasa a II-a.	• Disciplina Științe devine disciplină obligatorie în clasa I, cu 1 oră pe săptămână.

La lecție: Profesorul proiectează și realizează activități de învățare specifice disciplinei încă din clasa I, valorificând experiențele de explorare dobândite în educația timpurie și asigurând progresia competențelor de la un nivel de școlaritate la altul.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva beneficiază de un parcurs coerent de formare a competențelor științifice, bazat pe explorare, observare și investigare încă din primul an de școlaritate.

- Elevul/eleva valorifică experiențele acumulate în educația timpurie și construiește treptat noi achiziții despre natură și mediul înconjurător.

Argumentare:

- Schimbarea asigură continuitatea curriculară dintre educația timpurie și învățământul primar.
- Introducerea timpurie a disciplinei este fundamentată pe principiile construcției curriculare, particularitățile de vârstă ale elevilor și necesitatea dezvoltării progresive a competențelor științifice.
- **Rezultatele evaluării curriculumului anterior la Științe au evidențiat necesitatea inițierii educației științifice încă din clasa I. Aceasta reprezintă o solicitare a cadrelor didactice din învățământul primar.**

Unde se reflectă:

- Concepția disciplinei;
- Unitățile de învățare – clasa I.

2. INTEGRAREA EXPLICITĂ A DIMENSIUNILOR VALORICE, TRANSVERSALE ȘI INTERDISCIPLINARE

Nou

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• Unitățile de învățare aveau titluri generale, specifice domeniului științific. • Corelările interdisciplinare și valorificarea Noilor educații erau la discreția cadrului didactic, fiind abordate în special prin activități transdisciplinare.	• Unitățile de învățare sunt structurate astfel încât să asigure direcțiile de acțiune ale educației ecologice și ale educației pentru sustenabilitate: Științe <i>în</i> natură, Științe <i>prin</i> natură, Științe <i>despre</i> natură, Științe <i>pentru</i> natură. • Sunt propuse corelări interdisciplinare concrete și teme crosscurriculare pentru fiecare clasă. • Valori proiectate pentru fiecare unitate de învățare.

La lecție:

- Profesorul dispune de repere curriculare concrete privind abordarea și integrarea educației ecologice, a educației pentru dezvoltare durabilă și a temelor crosscurriculare în procesul didactic.
- Activitățile de învățare sunt organizate în contexte autentice, favorizând aplicarea cunoștințelor științifice și formarea atitudinilor responsabile.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva dezvoltă o înțelegere integrată a relațiilor **om–natură–societate**, formulează atitudini responsabile și aplică achizițiile științifice în contexte reale.
- Elevul/eleva își formează valori și comportamente orientate spre protecția mediului, sustenabilitate și responsabilitate comunitară.

Argumentare:

- Unitățile de învățare din curriculumul anterior aveau titluri generale, fără evidențierea explicită a dimensiunilor valorice și transversale.
- Corelările interdisciplinare și valorificarea Noilor educații erau realizate în principal la inițiativa cadrului didactic, prin activități transdisciplinare.
- Curriculumul nou răspunde necesității alinierii la orientările europene privind educația pentru dezvoltare durabilă, cadrul de competențe pentru sustenabilitate și recomandările organizațiilor internaționale privind dezvoltarea curriculară.
- Rezultatele evaluării curriculumului la Științe (2025) au evidențiat necesitatea unei abordări mai explicite a dimensiunilor transversale.

Schimbări reflectate în curriculum:

- Unitățile de învățare sunt restructurate astfel încât să evidențieze direcțiile de acțiune ale educației ecologice și pentru sustenabilitate: Științe *în* natură, Științe *prin* natură, Științe *despre* natură, Științe *pentru* natură.
- Sunt propuse corelări interdisciplinare concrete și teme crosscurriculare pentru fiecare clasă.
- Sunt indicate valori asociate fiecărei unități de învățare.

Unde se reflectă:

- Valori proiectate;
- Unitățile de învățare;
- Contexte de învățare;
- Conținuturi interdisciplinare.

3. RESTRUCTURAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE ȘI REDUCEREA NUMĂRULUI DE UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

REVIZUIT ȘI SIMPLIFICAT

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• 4 competențe specifice și câte 24 de unități de competență; • Competențele specifice erau diferite pentru nivelul primar și gimnazial de învățământ.	• Numărul competențelor specifice a fost redus la 3 competențe comune pentru nivelul primar și gimnazial de învățământ, asigurând continuitatea și progresia formării. • Numărul unităților de competență a fost redus la 10 unități de competență pentru fiecare clasă, contribuind la diminuarea fragmentării curriculare și la focalizarea pe achizițiile esențiale.

La lecție:

- Profesorul proiectează demersul didactic în jurul unui număr mai redus de competențe specifice, urmărind dezvoltarea lor progresivă și integrată pe parcursul claselor I–V.

- Activitățile de învățare sunt orientate spre formarea unor achiziții esențiale, evitând fragmentarea procesului de învățare în numeroase unități de competență.
- Proiectarea didactică permite o abordare mai flexibilă și mai profundă a conținuturilor, prin selectarea unor contexte relevante de învățare.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva își formează competențe esențiale într-un parcurs coerent și progresiv, cu accent pe înțelegerea fenomenelor, aplicarea cunoștințelor și rezolvarea situațiilor-problemă din contexte autentice.
- Elevul/eleva beneficiază de un proces de învățare mai clar structurat, în care achizițiile se dezvoltă gradual de la o clasă la alta.

Argumentare:

- Numărul competențelor specifice a fost redus de la 4 la 3, acestea fiind formulate pentru clasele I–V, asigurând continuitatea și progresia dezvoltării competențelor.
- Unitățile de competență au fost restructurate, numărul acestora fiind redus de la 24 la 10 pentru fiecare clasă, pentru a evita suprapunerea, fragmentarea și supraîncărcarea curriculară.
- Restructurarea reflectă mai fidel specificul disciplinei Științe, particularitățile de vârstă ale elevilor și alocarea de 1 oră pe săptămână.

Unde se reflectă:

- Competențe specifice;
- Unități de competență.

4. DESCONGESTIONAREA CONȚINUTURILOR CURRICULARE PRIN SELECTAREA, ESENȚIALIZAREA ȘI REORGANIZAREA ACESTORA

REVIZUIT

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• Conținuturi prevăzute curricular: Zonele naturale; Plante decorative de interior; Animale de companie; Timpul. Planificarea timpului. Calendarul; Diversitatea lumii vii; Diversitatea naturii.	• Conținuturi excluse din lista tematică explicită a curriculumului.

La lecție:

- Profesorul selectează și valorifică conținuturile esențiale ale disciplinei, având posibilitatea de a organiza activități de învățare mai aprofundate, centrate pe explorare, aplicare și transfer.
- Activitățile didactice sunt proiectate în jurul conceptelor fundamentale, evitând abordarea excesiv de largă sau fragmentată a informațiilor.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva beneficiază de un volum optimizat de conținuturi, care permite înțelegerea aprofundată a conceptelor științifice și aplicarea acestora în contexte apropiate vieții cotidiene.

- Elevul/eleva își dezvoltă competențele prin activități de investigare, observare și rezolvare de probleme, nu doar prin acumulare de informații.

Argumentare:

- Curriculumul anterior includea conținuturi precum: **Zonele naturale; Plante decorative de interior; Animale de companie; Timpul. Planificarea timpului. Calendarul; Diversitatea lumii vii; Diversitatea naturii; Corpul uman, unele** cu caracter prea general, iar altele cu un volum informațional dificil de valorificat în timpul alocat disciplinei.
- Rezultatele evaluării curriculumului și consultările cu cadrele didactice au evidențiat necesitatea reducerii volumului informațional și prioritizării conținuturilor fundamentale pentru formarea competențelor.
- Reorganizarea conținuturilor contribuie la descongestionarea curriculumului și la creșterea eficienței procesului de învățare.

Unde se reflectă:

- Reducerea volumului informațional asociat abordării acestor conținuturi;
- Unitățile de învățare pentru fiecare clasă;
- Conținuturi curriculare.

5. REORGANIZAREA, EXTINDEREA ȘI ACTUALIZAREA CONȚINUTURILOR CURRICULARE

CONSOLIDAT ȘI INSERAT

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• Studiarea materialelor era prevăzută în clasele III–V. • Conținuturile Grădina, Livada, Pădurea erau abordate ca teme distincte în clasa a II-a. • În clasa a IV-a, conținutul Organele de simț era abordat din perspectivă anatomică. • În clasa a V-a era prevăzut conținutul Ciupercile.	• Studiarea materialelor este introdusă începând cu clasa I, prin abordarea particularizată a unor categorii de materiale: Lemnul și hârtia; Nisipul și sticla; Plasticul; Metalele; Materialele textile; Cauciucul, cu generalizarea conceptului de resurse naturale în clasa a II-a. • Conținuturile Grădina, Livada și Pădurea sunt reorganizate și integrate explicit în abordarea altor conținuturi referitoare la plante, viețuitoare, mediu și relațiile dintre componentele acestuia. • Conținuturile privind simțurile sunt introduse în clasa I, fiind abordate prin evidențierea rolului acestora în observarea și explorarea mediului înconjurător, fără accent pe aspectele anatomice. • Conținutul „Ciupercile” este concretizat prin tema „Ciuperci cu pălărie”, adaptată nivelului de vârstă al elevilor.

La lecție:

- Profesorul proiectează activități de învățare într-o manieră progresivă, pornind de la explorarea unor exemple concrete și apropiate experienței elevilor spre formarea și generalizarea conceptelor științifice.
- Sunt valorificate activități de observare, comparare, clasificare, investigare și aplicare a cunoștințelor în contexte autentice.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva construiește treptat concepte științifice prin explorarea obiectelor, materialelor, organismelor și fenomenelor din mediul apropiat.
- Elevul/eleva dezvoltă capacități de investigare și aplică achizițiile științifice în situații reale, formând o înțelegere integrată asupra mediului înconjurător.

Argumentare:

- Conținuturile referitoare la **materiale**, abordate în curriculumul anterior în clasele III–V, sunt introduse începând cu clasa I prin studierea particularizată a unor categorii de materiale: **Lemnul și hârtia; Nisipul și sticla; Plasticul; Metalele; Materialele textile; Cauciucul**, cu generalizarea conceptului de **resurse naturale** în clasa a II-a.
- Conținuturile **Grădina, Livada și Pădurea**, prevăzute anterior ca teme distincte în clasa a II-a, sunt reorganizate și integrate explicit în abordarea altor conținuturi referitoare la plante, viețuitoare, ecosisteme și relațiile dintre acestea.
- Conținuturile privind **organele de simț**, abordate anterior în clasa a IV-a din perspectivă anatomofiziologică, sunt introduse în clasa I prin evidențierea rolului simțurilor în observarea și explorarea mediului înconjurător, în conformitate cu particularitățile de vârstă ale elevilor.
- Conținutul „Ciupercile”, prevăzut anterior pentru clasa a V-a, este concretizat prin tema „Ciuperci cu pălărie”: **părți componente, mediu de creștere, ciuperci toxice și comestibile**, favorizând dezvoltarea capacității de identificare și utilizare responsabilă a informațiilor despre natură.

Unde se reflectă:

- Conținuturi curriculare;
- Unități de învățare;
- Rezultatele învățării;
- Contexte de învățare.

6. Rezultatele învățării

Reconceptualizat

EDIȚIA DIN 2018	PROIECTUL DIN 2026
• Produse școlare recomandate	• Au fost introduse rezultate ale învățării pentru fiecare unitate de învățare, corelate cu unitățile de competență și finalitățile învățării pe clasă.

La lecție:

- Profesorul proiectează, organizează și evaluează procesul de învățare pe baza unor rezultate ale învățării clare, observabile și măsurabile.

- Elaborează sarcini și instrumente de evaluare aliniate rezultatelor învățării și competențelor urmărite.
- Realizează o conexiune explicită între activitățile de învățare, conținuturile abordate și criteriile de evaluare.

Pentru elev/elevă:

- Elevul/eleva înțelege mai clar așteptările de învățare și achizițiile pe care trebuie să le formeze.
- Își poate monitoriza progresul și își demonstrează competențele prin aplicarea cunoștințelor în contexte variate.
- Beneficiază de evaluare orientată spre dezvoltarea competențelor, nu doar spre verificarea acumulării de informații.

Argumentare:

- Corelarea dintre competențe, conținuturi, rezultate ale învățării și evaluare este necesară pentru asigurarea coerenței curriculare și pentru consolidarea abordării bazate pe competențe.
- Această schimbare răspunde cerințelor evaluării criteriale și asigură transparența procesului de învățare prin formularea unor rezultate așteptate clare și evaluabile.

Unde se reflectă:

- Unitățile de învățare;
- Rezultatele învățării.

3. Ce va fi vizibil la lecție?

PENTRU PROFESOR	PENTRU ELEV/ELEVĂ
• Proiectarea începe de la rezultatul așteptat, respectiv ce trebuie elevul/eleva să înțeleagă, să spună, să scrie, să creeze sau să explice. • Valorificarea activităților de investigare și observare directă a mediului înconjurător. • Continuitate vizibilă între trepte școlare și clase.	• Orientare concretă către rezultatul învățării în contexte autentice. • Dobândirea unor experiențe practice prin activități de investigare și explorare. • Posibilitatea asigurării continuității învățării.

Condiții pentru o implementare realistă

- Formarea cadrelor didactice pentru proiectarea pe baza rezultatelor învățării și aplicarea strategiilor investigative.
- Asigurarea resurselor didactice necesare pentru activități practice și explorarea mediului.
- Corelarea timpului didactic alocat cu volumul conținuturilor și complexitatea activităților propuse.

- Elaborarea suporturilor metodologice pentru facilitarea tranziției la noua abordare curriculară.
-